

OPINIA NR 110/2019
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
Z DNIA 24.09.2019 r.

dotycząca projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa dot. rozwoju sportu amatorskiego i zawodowego w Krakowie „Kraków Miastem Sportu” - druk nr 638.

Na podstawie § 30 ust. 4 pkt 4 Statutu Miasta Krakowa, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XLVIII/435/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 kwietnia 1996 r. w sprawie Statutu Miasta Krakowa (tekst jednolity: Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2014 r., poz. 6525 ze zm.) postanawia się, co następuje:

Opiniuje się **negatywnie** projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa dot. rozwoju sportu amatorskiego i zawodowego w Krakowie „Kraków Miastem Sportu” - druk nr 638.

UZASADNIENIE

W stosunku do projektu uchwały w zakresie opracowania i wdrożenia bonu sportowego „Sport dla Młodych” przeznaczonego na finansowanie zajęć sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży w wieku od lat 4 do lat 18 niezbędne jest przedstawienie kilku uwag.

Miasto Kraków realizuje i znacząco wspiera bardzo bogaty obszar przedsięwzięć w zakresie sportu, skierowanych do dzieci i młodzieży, ponieważ rozwój sportu jest traktowany przez nasz samorząd jako jedno z kluczowych działań podnoszących jakość życia społeczeństwa.

Zgodnie z uchwałą Nr LVIII/1234/16 Rady Miasta Krakowa z dnia 23 listopada 2016 roku *w sprawie określenia warunków i trybu udzielania i rozliczania dotacji służących sprzyjaniu rozwojowi sportu w Krakowie oraz kontroli ich wykorzystania* (Dz. Urz. Woj. Małop. z 5 grudnia 2016 r. poz. 7071), opracowaną i przyjętą na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. *o sporcie*, Gmina Miejska Kraków rokrocznie wspiera blisko 300 projektów realizowanych przez ok. 150 klubów sportowych w zakresie sprzyjania rozwojowi sportu. W ogłaszanych przez Gminę konkursie rozpatrywane są wnioski o udzielenie dotacji na realizację przedsięwzięć, które w sposób bezpośredni przyczyniają się do wspierania rozwoju systemu szkolenia w sporcie dzieci i młodzieży oraz wzrostu jego długofalowej efektywności, jak również poziomu wykorzystania sportu na rzecz budowy kapitału społecznego w Gminie Miejskiej Kraków, złożone przez kluby sportowe (osoby prawne prowadzące działalność sportową na obszarze Gminy Miejskiej Kraków, niedziałające w celu osiągnięcia zysku i niezaliczane do sektora finansów publicznych).

Dotowane przez Miasto projekty obejmują:

- 1) prowadzenie cyklicznego szkolenia sportowego zawodników w kategoriach wiekowych do młodzieżowca włącznie, związanego z udziałem w systemie współzawodnictwa właściwego dla danej dyscypliny sportu (konkurencji),

- organizowanego przez polskie związki sportowe (lub - na ich zlecenie - przez związki regionalne) w celu osiągnięcia optymalnego wyniku sportowego,
- 2) zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców Krakowa, w szczególności dzieci i młodzieży poprzez organizację zajęć sportowych, mających na celu rozwój, doskonalenie i odnowę sprawności psychofizycznej,
 - 3) organizację prestiżowych wydarzeń w sportach o największym potencjale w zakresie popularyzacji aktywności fizycznej, we współpracy z krajowymi i/lub międzynarodowymi federacjami sportowymi, w celu wspierania rozwoju systemu szkolenia w sporcie dzieci i młodzieży oraz wzrostu jego długofalowej efektywności i poziomu wykorzystania sportu na rzecz budowy kapitału społecznego.

Zajęcia sportowe w ramach dotowanych przez Miasto projektów, realizowane w sekcjach klubów, towarzystw sportowych, szkółek, prowadzone są przez zawodowych i odpowiednio wykwalifikowanych trenerów oraz instruktorów. Łączna kwota dotacji przyznanych z budżetu Miasta na realizację projektów w zakresie sprzyjania rozwojowi sportu w roku 2018 wyniosła 5,3 mln zł, natomiast w roku 2019 wzrosła o 32,08% do kwoty 7 mln zł.

Na uwagę zasługuje fakt, że ww. uchwała – jako projekt grupy Radnych Miasta Krakowa - została poddana procesowi szerokich konsultacji społecznych, w tym z Radą Działalności Pożytku Publicznego, zyskała jednoznacznie pozytywną opinię Rady ds. Sportu przy Prezydencie Miasta Krakowa i została ostatecznie przyjęta jednogłośnie przez Radę Miasta Krakowa (38 głosów „za” na 38 Radnych biorących udział w głosowaniu 23 listopada 2016 r.).

Ponadto działalność klubów sportowych, dotycząca zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej wspierana jest przez Miasto na podstawie przepisów ustawy z 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*:

- 1) w trybie otwartego konkursu ofert, o którym mowa w art. 13 ww. ustawy – realizacja lokalnych projektów w ramach zadań bieżących rocznych dzielnic (łączna kwota dotacji przyznanych z budżetu Miasta na realizację projektów w tym trybie w roku 2018 wyniosła 97,5 tys. zł, natomiast w roku 2019 – 109,3 tys. zł),
- 2) w trybie tzw. „małych grantów”, udzielanych na podstawie art. 19a ww. ustawy - zadania publiczne o charakterze lokalnym lub regionalnym w obszarze: wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej (łączna kwota dotacji przyznanych z budżetu Miasta na realizację projektów w tym trybie w roku 2018 wyniosła 330 tys. natomiast w roku 2019 - jak dotychczas - 343 tys. zł).

Poza współpracą z klubami sportowymi oraz innymi podmiotami (organizacjami pozarządowymi) działającymi w obszarze sportu, Kraków wspiera rozwój kultury fizycznej wśród mieszkańców miasta, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, poprzez organizację bezpłatnych, ogólnodostępnych pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych na własnych obiektach, w ramach miejskich programów sportowych. Na podstawie dotychczasowych doświadczeń i wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców, aktualnie prowadzonych jest 14 stałych programów sportowych, obejmujących m.in. następujące dyscypliny: piłka nożna, piłka ręczna,

piłka siatkowa, lekkoatletyka, karate, tenis stołowy, narciarstwo, snowboard, rugby, taniec. Na szczególną uwagę zasługuje projekt *Krakowska Olimpiada Młodzieży* oraz *Akademia Przedszkolaka*.

Krakowska Olimpiada Młodzieży wzoruje się na Igrzyskach Olimpijskich, ma rozbudzić u młodzieży ducha rywalizacji sportowej opartej na całorocznym, systematycznym współzawodnictwie międzyszkolnym. Rywalizacja na różnych poziomach wiekowych jest organizowana w konkurencjach indywidualnych, zespołowych oraz mini-grach. Intencją Miasta jest, aby szkolne sale i boiska sportowe tętniły życiem, a młodzież aktywnie spędzała wolny czas, rywalizując ze sobą na zdrowych zasadach. Rywalizacja w Krakowskiej Olimpiadzie Młodzieży podzielona jest na trzy szczeble: Igrzyska Dzieci, Igrzyska Młodzieży Szkolnej, Licealiada. Corocznie Krakowska Olimpiada Młodzieży gromadzi na starcie reprezentantów ponad 200 placówek oświatowych. Doceniając powagę i rozmach rozgrywek, patronat honorowy nad programem objął Polski Komitet Olimpijski.

Akademia Przedszkolaka to program, którego celem jest zainteresowanie najmłodszych systematyczną aktywnością ruchową, zapoznanie z różnorodnymi i atrakcyjnymi formami ruchu oraz rozbudzenie sportowej pasji w dziecku, która może przerodzić się w „Sport na całe życie”. Zajęcia są prowadzone systematycznie na terenie małej hali Tauron Arena Kraków przez nauczycieli wychowania fizycznego różnych specjalizacji – pracowników Międzyszkolnych Ośrodków Sportowych i mają charakter ogólnorozwojowy, zabawowy, rekreacyjny z wykorzystaniem sprzętu sportowego, odpowiedniego do grupy wiekowej uczestników.

Miasto Kraków oferując zajęcia sportowe dba również o aspekt wychowawczy, rozwój emocjonalno-społeczny oraz działania profilaktyczne. Prowadzone miejskie programy sportowe wspierają profilaktyczną działalność edukacyjną w szczególności programy „Sport przeciw wykluczeniom” i „Rugby dla każdego”, których celem jest przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy wśród dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach sportowych.

Ofertę bezpłatnych pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży realizowanych przez Miasto uzupełniają stałe zajęcia sportowo-rekreacyjne i korekcyjne, jak również okazjonalne imprezy okolicznościowe, organizowane przez miejskie jednostki - placówki oświatowo-wychowawcze o charakterze sportowo-rekreacyjnym, m.in.. Międzyszkolne Ośrodki Sportowe Kraków - Wschód i Kraków – Zachód, jak również Krakowski Szkolny Ośrodek Sportowy (blisko 20 tys. uczestników zajęć stałych oraz ok. 23 tys. uczestników zajęć w formach okresowych i okazjonalnych w roku szkolnym 2018/2019 – wg. raportu „Oświata krakowska w roku szkolnym 2018/2019”). Oferta zajęć pozaszkolnych obejmuje ponad 15 sekcji, w tym: lekkoatletyczna, gimnastyki korekcyjnej i artystycznej, tańca towarzyskiego, ju-jitsu, tenisa ziemnego i stołowego, nauki jazdy na łyżwach, pływania, szachów, badmintona oraz zespołowych gier sportowych takich jak piłka nożna, piłka ręczna, koszykówka i siatkówka. Zajęcia są całkowicie bezpłatne, ogólnodostępne i prowadzone przez wykwalifikowanych nauczycieli-trenerów a także dostosowane do poziomu

zaawansowania uczestników. Ćwiczenia odbywają się na nowych lub zmodernizowanych obiektach sportowych należących do Gminy Miejskiej Kraków, ulokowanych w różnych częściach Krakowa. Oferta tych placówek to także bezpłatna nauka pływania dla dzieci z klas III krakowskich szkół podstawowych. Łączna kwota środków przeznaczonych z budżetu Miasta na realizację zadań bieżących przez wymienione placówki oświatowo-wychowawcze o charakterze sportowo-rekreacyjnym w roku 2018 wyniosła 13,71 mln zł, natomiast w roku 2019 wzrosła do 14,9 mln zł.

Istotna z punktu widzenia pracy z najmłodszymi jest wiedza trenerów i instruktorów z zakresu zagrożeń uzależnieniami. W 2018 r. Miasto Kraków zorganizowało cztery edycje szkolenia pn. „Profilaktyka uzależnień wśród dzieci i młodzieży poprzez sport i edukację”, w których przeszkolono ponad 1500 osób prowadzących zajęcia sportowe z dziećmi i młodzieżą. Uczestnicy konferencji wzięli udział w wykładach stanowiących kompleksowe spojrzenie na tematykę profilaktyki uzależnień w kontekście uprawiania sportu przez dzieci i młodzież. Wystąpienia dotyczyły charakterystyki rozwoju i dorastania, rozpoznawania symptomów zachowań ryzykownych lub zaburzeń rozwojowych u dzieci i młodzieży oraz sposobów reagowania w sytuacjach kryzysowych m.in. cyberprzemoc, używki, doping, narkotyki, różnego typu nadużycia, przemoc.

Promując rozwój sportowych talentów, Miasto przyznaje również corocznie stypendia sportowe uzdolnionym młodym sportowcom, których sytuacja materialna często jest barierą dla dalszego rozwoju. Program stypendialny został poszerzony poprzez ustanowienie Stypendium Miasta Krakowa dla zawodniczek i zawodników posiadających kwalifikacje olimpijskie lub mających realne szanse na zakwalifikowanie się do Igrzysk Olimpijskich.

Projekty dotyczące sportu realizowane są również poprzez działania podejmowane w ramach budżetu obywatelskiego miasta Krakowa.

Konsekwentna działalność i determinacja władz Miasta w zakresie rozwoju oraz wsparcia sportu i rekreacji po raz kolejny w 2018 r. została doceniona w ogólnopolskim rankingu „Dziennika Gazeta Prawna” – Kraków został laureatem wyróżnionym za efektywność działań na rzecz aktywizacji sportowej dzieci i młodzieży.

Biorąc pod uwagę zakres oraz skuteczność realizacji ww. przedsięwzięć, jak również dynamikę ich rozwoju, należy uznać, że cele wymienione w uzasadnieniu do projektu uchwały wg druku nr 638, tj.:

- promocja zdrowego trybu życia,
- podniesienie sprawności fizycznej,
- wychowanie przez sport,
- kreowanie postaw obywatelskich, sportowych poprzez pracę nad sobą i rywalizację w grupie,
- kreowanie ambitnych młodych ludzi oraz rozwój talentów sportowych w różnych dyscyplinach,
- poprawa ogólnego stanu zdrowia młodych ludzi, walka z otyłością,
- nabywanie nawyków treningowych, zdrowego odżywiania,

są przez Miasto w pełni realizowane w bardzo atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży formach aktywności pozaszkolnej, przy zastosowaniu obowiązujących rozwiązań prawnych, co powoduje brak zasadności wprowadzania działań polegających na opracowaniu i wdrożeniu bonu sportowego „Sport dla Młodych” przeznaczonego na finansowanie zajęć sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży w wieku od lat 4 do lat 18.

Nadmieniam, że opisane działania Miasta w znacznym stopniu finansowane są corocznie w ramach realizacji *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii*. W roku 2018 całość dochodów Gminy Miejskiej Kraków uzyskanych z opłaty za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu wyniosła 23,75 mln zł, natomiast wykonanie, obejmujące realizację wszystkich zadań Gminy wskazanych w *Programie* – 23,09 mln zł.. Biorąc pod uwagę ilość dzieci w przedziale wiekowym 4 – 18 lat na poziomie 97 242 os., statystyczna kwota przypadająca średnio na 1 dziecko z puli środków wyniosła 244,24 zł rocznie (20,35 zł miesięcznie). Kwota wydatkowana na działania realizowane w ramach miejskich programów sportowych oraz upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży w roku 2018 wyniosła 5,24 mln zł. (biorąc pod uwagę ww. założenia - 53,87 zł rocznie / 4,50 zł miesięcznie na 1 dziecko w przedziale wiekowym 4 – 18 lat).

Odnosnie projektu uchwały w zakresie opracowania i wdrożenia programu wsparcia krakowskiego sportu zawodowego obejmującego w szczególności kluby sportowe biorące udział w najwyższych polskich klasach rozgrywkowych sportów drużynowych, mające na swoim koncie występy w rozgrywkach międzynarodowych i europejskich, stanowiącego ekwiwalent związany z promowaniem Krakowa na arenach krajowych i międzynarodowych przez krakowskie kluby sportowe, należy zwrócić uwagę, że promocja ta jest od lat szeroko realizowana przede wszystkim poprzez organizację imprez sportowych o charakterze krajowym i międzynarodowym oraz rozbudowę i modernizację bazy sportowo-rekreacyjnej, umożliwiające realizację takich wydarzeń na coraz większą skalę. Warto zaznaczyć, że Kraków jest miastem, które wśród wszystkich polskich miast od lat najwięcej wydaje na sport i rekreację. Nie można nie wspomnieć o prowadzonej na szeroką skalę rozbudowie miejskich obiektów sportowych, w tym także związanych ze sportem zawodowym. W ciągu ostatnich lat wśród kilkuset oddanych do użytku obiektów sportowych, wiele poświęconych zostało sportowi zawodowemu, jak: wyremontowana Hala na Suchych Stawach, przystosowana do potrzeb prowadzenia rozgrywek ekstraklasy siatkarek, Kärcher Hala 100- lecia Cracovia 1906 Centrum Sportu Niepełnosprawnych, lodowisko przy ul. Siedleckiego dla prowadzenia rozgrywek Polskiej Hokej Ligi, Ośrodek Przygotowań Olimpijskich na ul. Kolnej, czy Stadion Wandy Kraków dedykowany żużlowi. Gmina posiada aż trzy stadiony miejskie przeznaczone dla sportu zawodowego: przy ul. Reymonta, przy ul. Kałuży oraz przy ul. Ptaszyckiego oraz jedną z największych hal widowiskowo – sportowych w Polsce - Tauron Arena Kraków. Istotne znaczenie dla promocji Miasta ma także współpraca z partnerami krajowymi i zagranicznymi, w szczególności w zakresie sportu, wymiana dobrych praktyk

i doświadczeń oraz uczestnictwo w krajowych i międzynarodowych sieciach współpracy.

W odniesieniu do zakresu projektu dotyczącego wsparcia krakowskiego sportu zawodowego należy również podkreślić, że tego rodzaju systemowe rozwiązania funkcjonują już w Krakowie. Od lipca 2018 r., na mocy listu intencyjnego podpisanego przeze mnie wraz z prezesami krakowskich klubów uczestniczących w rozgrywkach piłkarskich na szczeblu ekstraklasy i I ligi (czyli w tym czasie, Cracovii, Garbarni i Wisły), realizowane są umowy promocyjne z drużynami, przy zastosowaniu regulaminu dla programu Ambasadorzy Krakowskiego Sportu w zakresie sportów drużynowych, którego koordynatorem jest p. Janusz Kozioł, Pełnomocnik Prezydenta ds. rozwoju kultury fizycznej. Regulamin ten stawia określone wymagania wobec potencjalnych realizatorów programu, przede wszystkim muszą to być kluby zarejestrowane w Krakowie, występujące na poziomie rozgrywkowym ekstraklasy bądź I ligi i mające tzw. prawa telewizyjne czyli dysponujące dla Miasta również potencjałem promocyjnym i wizerunkowym (zarząd danej ligi lub klub muszą mieć podpisane umowy z jedną ze stacji telewizyjnych na transmisje spotkań wspomnianych zespołów). W 2018 r. z tego programu skorzystały wspomniane trzy drużyny piłkarskie, ale także żużlowcy Wandy Kraków, hokeiści Comarch Cracovia, koszykarki Wisły Can Pack. Umowę miała również realizować drużyna siatkarek Proximy Kraków, ale wycofała się z rozgrywek. W roku 2019 w pierwszym półroczu z programu korzystały również trzy wspomniane drużyny piłkarskie, koszykarki Wisły i hokeiści Cracovii oraz dołączyły zespoły rugby Juvenii Kraków i siatkarzy AGH Kraków. Te systemowe aspekty wsparcia sportu drużynowego w Krakowie zyskały akceptację członków Komisji Sportu Rady Miasta Krakowa.

Dodatkowo, Program Ambasadorzy Krakowskiego Sportu odnosi się również do sportowców indywidualnych i obejmuje członków kadry olimpijskiej i paraolimpijskiej (pierwszy taki program w Polsce dotyczący sportowców niepełnosprawnych). Członkowie tych kadr, przygotowujący się do igrzysk w Tokio muszą spełnić dodatkowy warunek: zdobycie w ciągu ostatnich dwóch lat medalu na imprezie o randze mistrzostw świata, mistrzostw Europy, Uniwersjady lub Akademickich Mistrzostw Świata.